

Lukas 15: 1-7: “Verloren en gevonden”.

Orde van dienst:

Welkom

Jochem:

Bob:

Votum en zegen.

Zingen: Psalm 18: 1

Wet: zingen Nieuw Liedboek 310 Eén is de Heer, de God der goden.

Gebed

Kinderen: Verloren en gevonden.

Zingen: “Jezus is de goede herder” - E&R 230

Lezen: Lukas 15: 1-32

GK 59: Ik ben de goede herder.

Preek

E&R 278 “Meester, tot wie zouden wij gaan?”.

Gebed

collecten

Sela: “Heer, wijs mij uw weg”.

Zegen.

Voor de dienst: Inleiding: wilde eigenlijk een preek houden over Handelingen 15. Over een bijzondere synode, vergadering, in Jeruzalem. Over man en vrouw en ambt. Totdat ik begreep dat Bob Venus vandaag bij ons zou zijn. Nu gaat de preek over het verloren schaap.

M/V natuurlijk wel belangrijk. Niet zozeer om die mannen en vrouwen. Maar met name omdat we allemaal aanvoelen dat de Bijbel zelf in geding is. Willen we luisteren naar de bijbel? Hoe lezen we de Bijbel? Klinkt de stem van de Herder of gaan we onze eigen weg? Belangrijk. Maar het gevaar is groot, dat we zo heel intern bezig zijn. Naar binnen gericht. En dat we aan onze grote opdracht, dé opdracht, niet toekomen. Het zoeken wat verloren is. En dus ook de blijdschap mislopen, die er is als er schapen verloren raken en weer gevonden worden.

Kinderen: verloren en gevonden. (Puzzel/feestje)

Voor de Bijbellezing: Lukas 15 is een drieluik.

Dia.

Drie gelijkenissen, die allemaal gaan over het thema “verloren en gevonden”. Een herder verliest een schaap. Een vrouw verliest een muntstuk. Een vader verliest een zoon.

Jezus vertelt deze gelijkenis, omdat hij veel kritiek krijgt van de Farizeeën en Schriftgeleerden.

Mannen, die keurig naar de wet leven. Die keurig de sabbat houden.
Keurig hun offers brengen. Die op de goede tijden bidden en vasten.
Elke dag lezen ze hele stukken uit de Thora.
Ze vonden zichzelf nogal goed. En dat moest God ook wel vinden.

Om hen leefden mensen, die niet zo goed naar de wet leefden.
Tollenaars, belastinginners, die nogal wat geld in hun eigen zak stopten.
Fraudeurs.
Hoeren, die hun brood verdienden door met mannen te slapen.
De vrome Farizeeën en Schriftgeleerden vonden dat vreselijk. En dat
zou God ook wel vinden. Ze hielden gepaste afstand.

Maar Jezus niet. Hij praat met ze. Hij komt bij ze thuis en eet zelfs met
ze. En is zo hun vriend.
De vrome mannen mopperen. Ze vinden het maar niets: "Hoe kun je nu
met dat soort mensen bevriend zijn? Dat zegt wel iets over die Jezus!".
En dan vertelt Jezus deze drie gelijkenissen.

Preek:

Inl. Wat voor **kerk** willen wij zijn?

Dia-lijn

Ja, dat is een grote vraag: "Wat voor kerk willen wij zijn?".

Misschien ook een verkeerde vraag, vindt u.

Want het gaat er niet eerst om wat wij vinden.

Het gaat erom wat Jezus vindt.

Hoe heeft hij de kerk bedoeld?

Nou, dat is helemaal waar. En daar gaan we nu naar kijken door het
raam van deze gelijkenis. De gelijkenis over het verloren schaap.

Dia-lijn

Die gelijkenis moet **schokkend** geweest zijn voor de mensen toen.
Voor ons is het een van de mooiste gelijkenissen. Vol vertedering zien
we hoe een herder een schaapje op zijn schouders terug naar de stal
draagt. Op veel kinderbijbels staat dit plaatje.

Dia.

Mooi. Ontroerend.

Alleen: zo mooi was het niet!

Alleen al die herder.

Jezus vergelijkt zich met een herder.

Maar herders waren in die dagen niet de mooie, gepolijste herders van
de kinderbijbelplaatjes. Herders waren ruwe kerels. Mannen van het
buitenleven.

Als Jezus zich nu nog vergeleek met een vrome Farizeeër, maar, nee,
zo'n ruige herder! Alleen dat al!

En hij vergelijkt ons met schapen.

Petrus doet dat later ook in zijn brief.

Dia.

Hij schrijft dan: "Eens dwaalde u als schapen, nu bent u teruggekeerd naar hem die de herder is, naar hem die uw ziel behoedt".

Wij zijn schapen.

Dat lijkt mooi, warm, maar het is een diepe belediging.

Want schapen zijn kuddedieren. En nogal dom. (Ja, we moeten er even doorheen met elkaar! ;-)

Die lopen alle kanten op. Zonder gevoel voor richting.

Een schaap volgt de herder ook niet naar huis.

Een hond doet dat nog. Die volgt zijn baasje meestal. Een schaap niet.

Een herder loopt daarom vaak achter de kudde. Zo kan hij schapen met zijn stok en zijn hond meteen terug naar de kudde jagen als het weer eens de andere kant op loopt of stilstaat bij een polletje gras.

Dia-lijn

Ik las over een herder, die met zijn schapen op weg was naar een mooie weide vol groen gras en een beekje vol helder water. Een paradijs voor schapen, dat hoort u wel.

Hij ging daar elke dag heen met zijn schapen, dus die schapen konden het weten.

En toch was er weer eens een schaap, die een stukje van het pad een klein veldje zag. Het lag wat lager. Het schaap moest van een steile richel naar beneden klauteren.

Maar zelfs dat lukte maar net.

Half vallend en struikelend belandde het schaap op het veldje en begon meteen te eten.

Maar, ja, het veldje was erg klein, het gras was snel op en toen... ja, toen kon hij niet meer tegen de richel opklimmen. Het zat vast. Had het schaap niet aan gedacht, toen het over de richel klauterde.

Gelukkig zag de herder het schaap op tijd, klom naar beneden om het te redden.

Maar zelfs dat begreep dat schaap niet. Het keek hem schaapachtig aan en stribbelde behoorlijk tegen toen hij het oppakte. De herder moest het stevig vast houden en zelfs vastbinden.

Het was een schaap.

Zo zijn mensen, zegt Jezus.

Ja, en dat is best wel schokkend voor ons om te horen.

Het wordt nog schokkender: met het beeld van een schaap wil Jezus zeggen, dat we gered moeten worden. We kunnen onszelf niet redden.

Hoe goed we ons ook aan alle regels en geboden houden.

We hebben een herder nodig.

En dat is misschien wel het laatste wat een mens wil.

We willen vrij zijn. We willen onafhankelijk zijn. We willen het waard zijn.
We houden niet graag als een kind of een bedelaar onze hand op.
En dat zit heel diep.
De Farizeeën en Schriftgeleerden ergeren zich juist dood op dit punt.

Daar staat iets tegenover. Dia-lijn
Want de herder is een kleine herder. Hij heeft maar honderd schapen.
Maar juist daarom is ieder schaap **waardevol** voor hem.
Als hij thuiskomt met zijn kudde en ze in de schaapskooi leidt, telt hij de schapen. Want je weet maar nooit. En op een dag telt hij de schapen en mist er een.
En wat doet hij?
Hij doet de schaapskooi dicht en gaat op zoek naar dat ene schaapje.
Waarom?
Daarmee schildert Jezus de waarde van dat ene schaapje. Dat achtergebleven schaap is blijkbaar zó waardevol, dat de herder de 99 andere schapen achterlaat om het te vinden. Omdat hij er niet aan moet denken, dat het door een of ander roofdier gevonden wordt. En gedood. Omdat in die dagen ook ieder schaap voor een herder waardevol is. De wol, het vlees, de huid.
Dat is het kernwoord: waardevol.
Zo waren al die tollenaars en hoeren en zondaren waardevol voor Jezus. Waardevol voor God.
Zó waardevol, dat onze God zijn enige zoon naar de aarde zond om voor al die mensen te sterven aan een kruis. En de zoon kwam. Liet alles achter. Een hemel vol glans en engelen en eer.
Dat is de prijs, die hij voor ons wilde betalen.
Zo waardevol zijn we.

En is dat niet het verlangen van ieder mensenhart?
Als vrouw wil je waardevol zijn voor je man. Daarom is de pijn zo diep als je man een ander heeft. Je voelt je achtergelaten omdat je niet goed genoeg bent. Niet mooi genoeg. Niet leuk genoeg.
Als kind wil je dat je vader en moeder je lief hebben. Dat je waardevol voor ze bent. Dat ze van je houden, ook als je tegenvalt.
Als mens in de kerk wil je meetellen. Iets betekenen. Daarom is de pijn zo diep als je al een paar weken of maanden niet in de kerk bent, maar niemand die je mist. Als er nooit iemand op bezoek komt.
Mensen willen gemist worden. Iemand, die naar je toe komt en tegen je zegt: 'Ik heb je opgezocht, want we missen jou! We hebben je nodig. Je bent zo anders, zo fantasievol. Jij hoort ook bij ons gezin'.
Eenzaamheid is de diepste pijn van een mensenhart.

Want dat schaap heeft honger. Het verlangt naar voedsel. Dat verlangen is zo sterk, dat het geen oog heeft voor gevaar. Het loopt over de richel en vallend en struikelend komt het op dat kleine veldje vol gras. Zo heeft ons hart ook honger. Honger naar liefde en waardering. Naar zekerheid en vrede. Naar vriendschap en seksuele warmte. En als die honger niet in God gestild wordt, zal het naar andere plaatsen gaan om verlangens te stillen. Soms tot over de gevaarlijke richel.

De HERE weet dat.

Meer nog dan wij kent hij het paradijs waar we thuis horen. Hij weet nog heel goed hoe mooi de wandelingen waren en de gesprekken met Adam en Eva in de avondkoelte. Hoe blij ze waren met het leven. Met God. Met zijn liefde. Met de vergezichten onder de vruchtbomen.

Het levenslied van Adam klinkt nog elke dag op in het hart van God.

Maar Adam en Eva en hun kinderen zijn weg gedwaald. Weg bij God.

De woorden van de slang verleidelijk.

Wat moest het mooi zijn om goed en kwaad te kennen. Zelf de vruchten te kiezen om jouw honger te stillen. De honger van je hart. Zelf.

Toen heeft God hen uit de veilige Hof een ruige wereld ingestuurd. Een wereld vol goed, maar ook barstensvol kwaad.

Ze moesten het zelf ontdekken.

Hoe goed het was bij God. En hoe kwaad en pijnlijk zonder God.

Om uit zichzelf terug te keren naar hun goede God.

Zoals de vader in de over de verloren zoon, ook zijn zoon liet gaan. Het leven in. Hij moest zelf ontdekken hoe kwaad en onveilig de wereld kan zijn. En zo zelf ontdekken hoe goed het leven bij de vader was.

Dat is ook het hart van de gelijkenis.

Het grote keerpunt in de gelijkenis: op een dag is die zoon alles kwijt.

Alles. Zijn geld, zijn vreemde vrouwen, zijn waardigheid. Alles. En als hij zo bij de varkens zit vertelt Jezus dit: "...toen kwam hij tot zichzelf....".

En toen ontdekte hij, dat hijzelf de grote verliezer was. Zijn domme begeerten, zijn eigenwijsheid, hadden hem over de richel geduwd en al struikelend en vallend heeft hij moeten ontdekken dat het kleine veldje van zijn verbeelde geluk al snel was leeg gegraasd.

Wat was het leven zonder zijn vader kwaad geweest en leeg.

En hij keert terug.

Daarom heeft God ons steeds weer opgezocht. Net als die herder. Al in het paradijs riep Hij de mens: "Adam, waar ben je!?"

Hij heeft Kaïn opgezocht. De moordenaar van zijn broer. Zelfs Kaïn.

Hij heeft Noach opgezocht en door Noach de mensen uit de oertijd.

Ondanks hun vreselijke geweld.

Hij heeft Abraham opgezocht. Gideon. Simson. Samuel. David. Salomo.
Zoveel mensen en zo vaak.

Hij heeft geroepen, gefluisterd, liefde geschonken, gestraft.

Totdat Hij zelfs zijn eigen Zoon naar de aarde zond.

De schoonheid en goedheid in vlees en bloed.

En door hem scheen de liefde van de Schepper voor zijn schepping.

Blonk het verlangen om die schepping te redden.

Tot op het kruis.

Zo kwam Jezus onder de mensen. De rijken en de armen. De Farizeeën en de hoeren en de tollenaars.

Om hen te redden van dat kleine veldje ingebeeld geluk, dat zo groen kan lijken, maar zo makkelijk verdort .

Het veldje van het eergevoel. Van het grote geld. Van de pornosites. Van de drank. De drugs. Van die andere vrouw.

En de kern is dit: Jezus kwam naar ons toe. Zocht ons op.

Letterlijk: Jezus ging niet in Jeruzalem wonen. In een mooie buitenwijk.

Luxe kantoor in het centrum met uitzicht op de stad.

Nee, hij zwierf door het land. Zocht de zondaren op. De zieken. Kwam bij ze thuis. At met hen aan tafel. Sprak over Gods liefde en zijn koninkrijk en dat je bij hem altijd opnieuw mag beginnen.

Hij gaf het voedsel, dat ze zo nodig hadden. Dat ze waardevol waren voor God. Hij sterft voor hen aan een kruis.

Duidelijker kon hij het niet maken, dat jij en ik waardevol zijn voor God.

Dat het feest is als we terugkeren.

Het gaat nog dieper.

Want God zendt niet alleen de Here Jezus als herder naar onze wereld.

Hij zendt ook zijn Geest.

En die Geest komt tot diep in ons hart.

Dus kent hij ook de vragen van ons hart. De twijfels. De begeerten. De worstelingen. De pijn. De verlangens naar vrede. Ook de vrede met God.

Door de Geest komt God zelf diep ons leven binnen. Ontmoet hij ons waar we geen mens verder toelaten. En spreekt ons aan.

Tenslotte: wat leren we hier nu van?

We leren wie God is.

Een God, die letterlijk wil, dat alle mensen gered worden. Alle mensen.

En dat wij ook zo mogen zijn.

Dat we elkaar missen.

Dat we elkaar niet veroordelen, maar elkaar opzoeken.

Vragen voordat we spreken.

Dat is onze grote missie: dat we mensen missen.

Dat betekent, dat we mensen, die niet meer in de kerk komen, missen.
Dat we om ons heen de mensen zien, die in nood zijn. Op de vlucht. Van God los. En dat we de moed hebben om ze op te zoeken.
Samen in dit gebouw zitten kan lekker veilig zijn. En dat mag.
Maar dat doen we maar een paar uur.
Voor de rest leven we in de wereld en worden we uitgezonden.

Het gaat nog dieper: we zoeken elkaar en onze jongeren niet alleen fysiek op.
Dat je kijkt waar ze wonen. Aanbelt. Bij ze binnen bent op hun kamer.
Dat is al erg mooi, omdat je daardoor laat zien, dat ze dat blijkbaar waard zijn.
Maar dan komt het pas: sta je ook open voor wat ze te zeggen hebben? Mogen ze vertellen over hun strijd? Hun ervaringen in de kerk? Hun diepe vragen? Hun twijfels? Hun worstelingen met seks en met de druk waar ze onder leven? Hun minderwaardigheidsgevoelens? De opvoeding thuis?
Mogen ze vertellen over de honger van hun hart. Honger naar liefde, waardering, vriendschap, seks.
Mogen ze dat vertellen zonder dat je meteen corrigeert of laat merken dat ze het niet goed doen. Dat ze naar de kerk moeten komen, omdat dat toch de bedoeling is.
Durven we echt te luisteren. Hoeveel bagger we ook over ons krijgen uitgestort.
Durven we dat?
En durven we ook iets te doen met hun ervaringen?
Als het gaat om de manier waarop wij kerk-zijn?

Want zo heeft Jezus ons opgezocht.
En er werd nogal wat bagger over Hem uitgestort.
Maar hij deed het.
Zocht de Farizeeën en Schriftgeleerden op. Al die oudere broers uit de gelijkenis. Die zo konden neerkijken op hun broertjes.
Zocht de hoeren en tollenaars op. Al die jongere broertjes en zusjes, die waren weg gedwaald. Over de rand van de richel gevallen. Vergeten.
Hij zocht ons op. En hij heeft ons gevonden.
Want: vinden kun je alleen als je wilt zoeken. Amen.